

МІСЦЕ ПІДРОЗДІЛІВ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СТРУКТУРІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

**Мирна О.В., доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент
Сердюк О.І., професор кафедри менеджменту, к. е. н., доцент**

Базою побудови системи управління якістю освітньої діяльності у вищих навчальних закладах є система державних стандартів.

ДСТУ ISO 9000:2007 «Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів» визначає систему управління якістю як систему управління для спрямування та контролювання діяльності організації щодо якості [1].

Згідно стандарту складовими частинами управління якістю є: планування якості, що зосереджене на встановлення цілей у сфері якості та визначення операційних процесів і необхідних ресурсів, необхідних для досягнення цілей у сфері якості; контролювання якості, що зосереджене на виконуванні вимог щодо якості; забезпечування якості, що зосереджене на створенні впевненості в тому, що вимоги до якості буде виконано; поліпшування якості, що зосереджене на збільшенні здатності виконати вимоги до якості.

Державний стандарт ДСТУ ISO 9004-2001 «Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшування діяльності» дає рекомендації стосовно постійного поліпшення функціонування системи управління якістю надання послуг. Відповідно до цього ще на етапі її розробки і впровадження рекомендується включати до складу системи управління якістю підсистему розвитку. Основою її функціонування є вимірювання, аналізування та заходи з поліпшення системи управління якістю, а відтак – і діяльності організації [2].

Зміст складових управління якістю визначає конфігурацію суб'єктів управління якістю послуг в вищих навчальних закладах. Суб'єктами управління якістю є підрозділи і посадові особи, які виконують функції планування, контролювання, забезпечування та поліпшування якості освітніх послуг.

Конфігурація суб'єктів управління якістю освітньої діяльності в різних вищих навчальних закладах України є різною. Для більшості характерним є

існування науково-методичних чи навчально-методичних центрів (КНУ, КНТУ, ХНУ, НПУ, ПУЕТ) або відділів (КНЕУ, НАУ, НУБІП, ПДАА), завдання яких полягає у забезпеченні якості освітнього процесу (табл. 1).

Таблиця 1

**Структура підрозділів управління якістю освітньої діяльності
ВНЗ України, 2015 р.**

Назва підрозділу	Структурні одиниці підрозділу, підрозділи навчально-методичного центру (відділу)
Київський національний економічний університет (КНЕУ)	
Навчально-методичний відділ	Лабораторія моніторингу навчально-методичного забезпечення Лабораторія змісту освіти та організації навчального процесу Лабораторія наукового забезпечення впровадження новітніх форм і методів навчання
Національний авіаційний університет (НАУ)	
Навчально-методичний відділ	Сектор методичного забезпечення Сектор планування та обліку діяльності викладачів Сектор менеджменту якості підготовки фахівців
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (НПУ)	
Науково-методичний центр моніторингу якості освіти	Відділ проектування системи управління якістю педагогічної освіти Відділ організації контролю за навчально-виховним процесом Відділ соціального моніторингу Відділ інформаційного і матеріально-технічного забезпечення
Полтавська державна аграрна академія (ПДАА)	
Науково-методичний відділ управління якістю діяльності	Сектор «Інноваційні технології навчання та організації навчального процесу» Сектор «Внутрішній аудит процесів діяльності та моніторингу якості освітньої діяльності»
Полтавський університет економіки і торгівлі (ПУЕТ)	
Науково-методичний центр управління якістю діяльності	Сектор «Інноваційні технології навчання та організації навчального процесу» Сектор «Моніторинг якості освітньої діяльності» Сектор «Внутрішній аудит процесів діяльності»
Харківський національний університет імені В. Н. Карабіна (ХНУ)	
Навчально-методичний центр	Відділ аналітично-організаційний Відділ сучасних освітніх технологій Відділ технічних засобів навчання

В ряді випадків існує вузькоспеціалізований підрозділ, що виконує лише частину функцій з управління якістю освітньої діяльності (наприклад, відділ моніторингу якості підготовки фахівців в КНУБА). В усіх випадках підрозділи безпосередньо підпорядковані ректору (проректору).

Системний підхід до управління якістю освітньої діяльності забезпечується з існуванням науково/навчально-методичного центру (відділу), структура якого максимально відтворює всі складові управління якістю, а саме: планування, контролювання, забезпечування, поліпшування. Існування такого центру (відділу) сприятиме інтеграції двох взаємозв'язаних і взаємозалежних підсистем: підсистеми управління якістю освітньої діяльності і підсистеми організаційного та методичного забезпечення навчального процесу. Реалізація функції планування, організації та контролю навчального процесу навчальним відділом має здійснюватися за участю центру (відділу).

Навчально-методичний центр в такому форматі забезпечує виконання як основних процесів менеджменту якості (проектування та розробка; навчально-організаційна діяльність; навчально-методична діяльність і т. п.), так і допоміжних (управління документацією; управління записами; коригувальні дії; попереджуючі дії; управління невідповідностями і т. п.).

Зміст процесів менеджменту якості диктує нові вимоги до кадрового забезпечення відповідних підрозділів. Для керівника підрозділу управління якістю освітньої діяльності бажаний достатній досвід роботи на посаді науково-педагогічного працівника, керівній посаді, досвід роботи у науково-методичних радах, науковий ступінь та наукове звання. Працівник на посаді «методист» повинен мати повну вищу освіту відповідного напрямку.

Список використаних джерел:

1. ДСТУ ISO 9004-2001 «Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшування діяльності» [Електронний ресурс]. – Джерело доступу : <http://www.budinfo.org.ua/doc/1809155/DSTU-ISO-9004-2001-Sistemi-upravlinnia-iakistiu-Nastanovi-shchodo-polipshennia-diialnosti>

2. ДСТУ ISO 9000:2007 «Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів». Кваліфікаційні вимоги до працівників підрозділів» [Електронний ресурс]. – Джерело доступу : <http://budstandart.ua/read/document/show/3105711/id/198562520?submenu=10722>